

Zadeva C-21/24

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

12. januar 2024

Predložitveno sodišče:

Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Zaragoza (sodišče za gospodarske
spore št. 1 v Zaragozi, Španija)

Datum predložitvene odločbe:

10. januar 2024

Tožeča stranka:

CP

Tožena stranka:

Nissan Iberia S. A.

Predmet postopka v glavni stvari

Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Karteli – Člen 101 PDEU – Direktiva
2014/104/EU – Odškodnina zaradi kršitve konkurenčnega prava – Rok za vložitev
odškodninske tožbe – Zastaranje

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Odškodnina za škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava – Uporaba nacionalne
zakonodaje za prenos evropske direktive za odškodninske tožbe, ki so bile vložene
po prenosu, vendar se nanašajo na dejansko stanje pred prenosom – Obveznost
vložitve odškodninske tožbe – Rok za njihovo zastaranje – Izračun zastaralnega
roka – Primarnost upravnih odločb o naložitvi sankcije – Problematika njihove
objave

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali v pravu Unije obstaja pravna podlaga za razlikovanje med možnostjo in obveznostjo vložitve odškodninske tožbe zaradi kršitve konkurenčnega prava ali, nasprotno, ko je oškodovanec seznanjen oziroma se lahko razumno pričakuje, da je seznanjen, da je zaradi navedene kršitve utrpel škodo, in z identiteto storilca te kršitve, mora vložiti takšno tožbo, pri čemer začne teči zastaralni rok?
2. Ali je treba za vložitev odškodninske tožbe pri sodišču počakati na pravnomočnost sankcije oziroma je treba, nasprotno, izhajati iz tega, da je mogoče vložiti odškodninsko tožbo in začne teči zastaralni rok, če so v odločbi Comisión Nacional del Mercado y la Competencia (CNMC, nacionalna komisija za trg in konkurenco, Španija), ki je v celoti objavljena, navedeni identiteta storilcev zadevne kršitve, njeno natančno trajanje in blago, ki ga kršitev zadeva?
3. Ali je treba za začetek teka zastaralnega roka objavo celotne sankcije na uradnem in javnem spletnem mestu CNMC (nacionalna komisija za trg in konkurenco) šteti za enakovredno objavi povzetka odločbe Evropske komisije v *Uradnem listu Evropske unije*, glede na to, da se odločbe CNMC objavijo le na uradnem spletnem mestu?

Navedene določbe prava Unije

PDEU: členi 101, 102 in 267.

Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije: zlasti člen 22(1)

Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe

Sodbe Sodišča Evropske unije C-637/17, C-267/20, C-453/99, C-557/12, C-295/04 in C-298/04, sklep Sodišča Evropske unije C-199/22 in sklepni predlogi C-605/21

Navedene določbe nacionalnega prava

Constitución Española (španska ustava): členi 9(3), 24(1) in 117(1)

Ley de Enjuiciamiento Civil (zakon o civilnem postopku): členi 22, 43 in 455(1)

Ley de Defensa de la Competencia (zakon o varstvu konkurence): člena 13 in 74 ter prva prehodna določba.

Código Civil (civilni zakonik): člena 1902 in 1968(2).

Real Decreto-ley 9/2017, de 26 de mayo, por el que se transponen directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (kraljeva uredba-zakon št. 9/2017 z dne 26. maja 2017 o prenosu direktiv Evropske unije na finančnem, trgovinskem in zdravstvenem področju ter o gibanju delavcev)

Sodbi Tribunal Constitucional (ustavno sodišče, Španija) 19/2008 in 192/2009

Sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija) 651/2013, 926/2023, 947/2023, 528/2013, 511/2018, 112/2022, 434/2021 in 780/2021

Sodba Audiencia Provincial Zaragoza (sodišče province Zaragoza, Španija) 118/2023

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Oseba CP je proti družbi Nissan Iberia S.A. vložila odškodninsko tožbo v zvezi z nakupom vozila v skladu s sankcijo, ki jo je toženi stranki naložila Comisión Nacional del Mercado y la Competencia (nacionalna komisija za trg in konkurenco, CNMC).
- 2 Predložitveno sodišče je trdilo, da so take tožbe zastarale, saj je menilo, da bi morala biti tožba vložena takoj po objavi celotne odločbe CNMC na njenem uradnem spletnem mestu, ne da bi se čakalo na njeno pravnomočnost.
- 3 Audiencia Provincial de Zaragoza (sodišče province Zaragoza) je pritožbi zoper odločbo navedenega sodišča delno ugodilo, saj ji je ugodilo glede neobstoja zastaranja tožbe in je menilo, da je rok treba začeti šteti od pravnomočnosti odločbe CNMC s sodbo Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija) naprej.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Tožena stranka sprašuje, ali je v nasprotju s pravom Unije in njegovo sodno prakso, če se nacionalno pravilo razlaga tako, da se zastaralni rok za odškodninske tožbe zaradi protikonkurenčnih ravnanj ne začne z uradno objavo celotne upravne odločbe o naložitvi sankcije, ki jo izda nacionalni organ, pristojen za konkurenco, tudi kadar je zoper navedeno odločbo o naložitvi sankcije vloženo pravno sredstvo pred sodiščem.
- 5 Poleg tega se z vidika načel pravne varnosti in prepovedi retroaktivne veljavnosti pravnih predpisov sprašuje tudi o tem, katero zakonodajo se uporabi v primeru odškodninskih tožb, vloženi po začetku veljave Direktive 2014/104/EU in njenih izvedbenih predpisov (zakon o varstvu konkurence), ki se nanaša na dejanja ali upravne odločbe, ki so bile izdane pred začetkom veljave te zakonodaje, če se zastaralni rok, ki se uporablja za te tožbe na podlagi predhodne zakonodaje, ni iztekel.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 6 V Španiji so na podlagi sodne prakse Sodišča Evropske unije v zvezi s kartelom na področju tovornjakov nastale razlike v pravni teoriji in sodni praksi v zvezi z retroaktivno uporabo direktive o odškodninskih tožbah in zastaralnimi roki ter v zvezi z možnostjo sklicevanja na direktivo o odškodninskih tožbah *contra legem*.
- 7 Po mnenju predložitvenega sodišča bi bilo treba pri rešitvi razlikovati med primarnostjo predhodne odločbe organa, pristojnega za konkurenco, in zastaralnim rokom. Tako meni, da lahko na podlagi sodbe C-267/20 na področju zastaranja odškodninskih tožb zaradi ravnanj, ki so v nasprotju s konkurenčnim pravom, zastaralni rok začne teči šele po tem, ko je oškodovanec seznanjen oziroma se lahko razumno pričakuje, da je seznanjen z: (a) obstojem kršitve; (b) obstojem škode; (c) vzročno zvezo med obema; (d) identiteto storilca kršitve. Čeprav se v nacionalni sodni praksi šteje, da po objavi odločbe o naložitvi sankcije v Uradnem listu obstaja petletni rok za vložitev tožbe, se s tem rokom ne strinja.
- 8 V vsakem primeru poudarja nekatere ovire za uporabo tega zastaralnega roka. Prvič, za vložitev tožbe ni nobenega pravnega pravila, ki bi zahtevalo pravnomočnost predhodne odločbe organa, pristojnega za konkurenco. Poleg tega po spremembi zakona o varstvu konkurence leta 2007 ni več potrebno, da za vložitev tožbe obstaja predhodna upravna odločba o ugotovitvi protikonkurenčnega ravnanja. Osebe, ki so utrpeli škodo zaradi kršitev prepovedi protikonkurenčnega ravnanja, lahko zdaj zoper kršitelje vložijo tožbe za uveljavljanje svojih pravic neposredno pri sodiščih, neodvisno od preiskav ali odločitev organov, pristojnih za konkurenco.
- 9 Drugič, obstaja težava glede seznanitve oškodovancev z odločbami. V odškodninskih tožbah zaradi škod, ki jih je povzročil kartel proizvajalcev vozil, je treba kot *dies a quo* teoretično določiti trenutek objave upravne odločbe. V tem trenutku, ko je obstoj kršitve znan, so natančno opredeljeni kršitelji, trajanje nezakonitega ravnanja in se lahko določi vzrok za škodo. Kateri trenutek je glede na številne tožbe, vložene po vsej Španiji, poleg postopka za naložitev sankcije, ki ga je sprožila CNMC, treba šteti za referenčno točko za vložitev tožbe: objavo odločbe na spletnem mestu CNMC, objavo sporočila CNMC za medije, obsežno poročanje v medijih na nacionalni ravni, pravnomočnost sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče), s katero je bila potrjena sankcija? Poleg tega je treba upoštevati, da se sodba, s katero je bila potrjena sankcija, ne posreduje niti s sporočilom za medije, niti se ne objavi v uradnem listu, niti na prosto dostopni spletni strani, ampak se objavi v sodni zbirki podatkov, ki državljanom ni znana.
- 10 V zvezi z začetkom teka zastaralnega roka za vložitev odškodninske tožbe se postavlja vprašanje, ali se je treba sklicevati na datum objave upravne odločbe o naložitvi sankcije, ki ne obstaja vedno, saj je mogoče odškodnino zahtevati v okviru neodvisnega civilnega postopka, ali na datum, ko je navedena odločba postala pravnomočna.

- 11 Audiencia Provincial de Zaragoza (sodišče province Zaragoza) se nagiba k temu, da zastaralni rok za vložitev odškodninske tožbe začne teči z objavo odločbe o naložitvi sankcije, ne da bi to vplivalo na dejstvo, da se lahko po začetku civilnega postopka ta prekine, da bi se upoštevale posledice nadaljnjih sodb, ki bi lahko bile izdane v okviru upravnega spora.
- 12 Druga možnost bi bila, da bi zastaralni rok začel teči na dan, ko je odločba o naložitvi sankcije postala pravnomočna. Pri tem pa se pojavlja težava, da gre za dve različni sodni pristojnosti: civilnega sodišča, pri katerem je vložena odškodninska tožba, in upravnega sodišča, pri katerem je vložena pritožba zoper upravno sankcijo, zaradi česar obstaja nevarnost nasprotujočih si sodnih odločb v zvezi z istim dejanskim stanjem.
- 13 Poleg tega se postavlja vprašanje, v skladu s katero zakonodajo mora biti zastaranje urejeno v zvezi z odškodninskimi tožbami, vloženi po začetku veljavnosti zakonodaje, s katero je bila prenesena Direktiva 2014/104/EU, vendar ki se nanašajo na dejansko stanje ali odločbe, sprejete pred začetkom njene veljavnosti.

DELOVNI DOKUMENT